

**T.C. SANAYİ VE
TEKNOLOJİ BAKANLIĞI**

**TRAKYA KALKINMA AJANSI
2022 YILI ÇALIŞMA PROGRAMI
(1 OCAK- 31 ARALIK 2022)**

TR21 Bölgesi (Edirne, Kırklareli, Tekirdağ)

İÇİNDEKİLER TABLOSU

TABLolar LİSTESİ	5
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	5
KISALTMALAR	6
YÖNETİCİ ÖZETİ/ SUNUŞ	7
1. GİRİŞ	8
2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR.....	10
2.1. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	10
2.1.1. Amaç	10
2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	10
2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	13
2.1.4. Proje ve Faaliyetler.....	17
2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	18
2.1.6. İzleme ve Değerlendirme	19
2.2. ALTERNATİF TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	20
2.2.1. Amaç	20
2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	20
2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	22
2.2.4. Proje ve Faaliyetler.....	25
2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	25
2.2.6. İzleme ve Değerlendirme	26
2.3. İMALAT SANAYİNDE KURUMSALLAŞMANIN GELİŞTİRİLMESİ VE VERİMLİLİK SONUÇ ODAKLI PROGRAMI.....	27
2.3.1. Amaç	27
2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	27
2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri	29
2.3.4. Proje ve Faaliyetler.....	32
2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması.....	33
2.3.6. İzleme ve Değerlendirme	34
3. KURUMSAL GELİŞİM.....	35
3.1. Faaliyetler	35
3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama	35

3.1.2.	İşbirliği ve Koordinasyon	35
3.1.3.	Kapasite Geliştirme	35
3.1.4.	Tanıtım Faaliyetleri	35
3.1.5.	AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler	35
3.1.6.	Diğer Proje ve Faaliyetler	35
4.	YEREL KALKINMA FIRSATLARI	36
4.1.	Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı	36
4.1.1.	Amaç	36
4.1.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	36
4.1.3.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	36
4.1.4.	Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması	37
4.1.5.	Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	37
4.1.6.	İzleme ve Değerlendirme	37
4.2.	Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları	37
4.2.1.	Amaç	37
4.2.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	37
4.2.3.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	38
4.2.4.	Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması	38
4.2.5.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	38
4.2.6.	İzleme ve Değerlendirme	38
4.3.	Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması	39
4.3.1.	Amaç	39
4.3.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	39
4.3.3.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	39
4.3.4.	Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması	39
4.3.5.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	40
4.3.6.	İzleme ve Değerlendirme	40
4.4.	Bölge Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmaları	40
4.4.1.	Amaç	40
4.4.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	40
4.4.3.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	41
4.4.4.	Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması	42

4.4.5.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	42
4.4.6.	İzleme ve Değerlendirme	42
4.5.	Ajans Destekleri	42
4.5.1.	Teknik Destek	42
4.5.2.	Fizibilite Desteği	44
4.5.3.	Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı	46
4.6.	Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları	47
4.6.1.	Amaç	47
4.6.2.	Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi	47
4.6.3.	Sonuç ve Çıktı Hedefleri	48
4.6.4.	Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon	48
4.6.5.	İzleme ve Değerlendirme	48
5.	SONUÇ VE DEĞERLENDİRME	50

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi SOP Sonuç Hedefleri	13
Tablo 2: Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi SOP Çıktı Hedefleri	14
Tablo 3: Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi Faaliyetleri SOP Zaman Planlaması.....	18
Tablo 4: Trakya Bölgesi Yıllara Göre Sağlık Turizmi Rakamları	22
Tablo 5: Turizm SOP Sonuç Hedefleri	23
Tablo 6: Turizm SOP Çıktı Hedefleri	23
Tablo 7: Turizm SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması	25
Tablo 8: İmalat Sanayinde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi SOP Sonuç Hedefleri	29
Tablo 9: İmalat Sanayinde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi SOP Çıktı Hedefleri	30
Tablo 10: İmalat Sanayinde Kurumsallaşmanın Geliştirilmesi Ve Verimlilik SOP Zaman Planlaması	33
Tablo 11: Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı Sonuç Hedefleri.....	36
Tablo 12: Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı Çıktı Hedefleri.....	36
Tablo 13: Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı Faaliyetleri Zaman Planlaması	37
Tablo 14: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Sonuç Göstergeleri	38
Tablo 15: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Çıktı Göstergeleri	38
Tablo 16: Proje Havuzu Oluşturulması Zaman Planlaması	38
Tablo 17: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması Faaliyeti Çıktı Göstergeleri.....	39
Tablo 18: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması Faaliyeti Zaman Planlaması	39
Tablo 19: Bölge Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmaları Çıktı Göstergeleri	41
Tablo 20: Bölge Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmaları	42
Tablo 21: Teknik Destek Zaman Planlaması	43
Tablo 22: Fizibilite Desteği Zaman Planlaması	45
Tablo 23: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Sonuç Göstergeleri.....	46
Tablo 24: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Çıktı Göstergeleri.....	47
Tablo 25: SOGEP Zaman Planlaması	47

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Ülkemizden Yapılan Çeşit Başvurularının Kuruluşlara Göre Dağılımı (İlk 20)	12

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
FD	: Fizibilite Destek Programı
EYDO	: Edirne Yatırım Destek Ofisi
GPD	: GÜdümlü Proje Desteği
IPA	: AB Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı
İDB	: İzleme ve Değerlendirme Birimi
KYB	: Kurumsal Yönetim Birimi
İŞKUR	: Türkiye İş Kurumu
KOBİ	: Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme
KOSGEB	: T.C. Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeleri Geliştirme ve Destekleme İdaresi Başkanlığı
KYDO	: Kırklareli Yatırım Destek Ofisi
NACE	: Avrupa Topluluğunda Ekonomik Faaliyetlerin İstatistikî Sınıflaması
OSB	: Organize Sanayi Bölgesi
PPKB	: Planlama, Programlama ve Koordinasyon Birimi
PYB	: Program Yönetim ve Proje Geliştirme Birimi
SOP	: Sonuç Odaklı Program
STK	: Sivil Toplum Kuruluşu
TD	: Teknik Destek Programı
TSO	: Ticaret ve Sanayi Odası
TÜBİTAK	: Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumu
TYDO	: Tekirdağ Yatırım Destek Ofisi
YDO	: Yatırım Destek Ofisi
YKF	: Yerel Kalkınma Fırsatı

YÖNETİCİ ÖZETİ/ SUNUŞ

2022 yılı Çalışma Programı, 2010 yılından itibaren faaliyet gösteren Trakya Kalkınma Ajansının “Yüksek katma değerli üretim yapısıyla doğal ve kültürel değerlerini koruyarak gelişen, iş birliği ve yenilik kültürünün egemen olduğu, yaşam ve refah seviyesi yüksek Trakya” vizyonu doğrultusunda 2022 yılında gerçekleştirilecek faaliyetleri kapsamaktadır. Ajansın 2022 yılında gerçekleştireceği program ve faaliyet çalışmaları düzenlenirken, Cumhurbaşkanlığı 4 numaralı Kararnamesinde belirtilen amaç ve kurallara dikkat edilmiş, Bakanlık tarafından iletilen “Kalkınma Ajansları Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esasları” ile ulusal ve bölgesel planlarla uyumlu ve tutarlı hazırlanmıştır. Bu doğrultuda sonuç odaklı programlar ve yerel kalkınma fırsatları belirlenmiştir.

Sonuç Odaklı Programlar ve yerel kalkınma fırsatları, bölgenin kalkınması için önem arz eden ve ilerleme potansiyeli taşıyan alanları kapsamaktadır. Belirlenen stratejik tercihler kapsamında uygulanan Sonuç Odaklı Programlar aşağıdaki gibidir;

- Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
- Alternatif Turizmin Geliştirilmesi Sonuç Odaklı Programı
- İmalat Sanayinde Kurumsallaşmanın Geliştirilmesi ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı

Ajans tarafından önemli olarak görülen ancak herhangi bir SOP kapsamında yer verilmeyen proje, analiz ve faaliyetler Yerel Kalkınma Fırsatları (YKF) bölümünde yer almaktadır.

2022 yılı Çalışma Programı kapsamında yer alan sonuç odaklı programların ve yerel kalkınma fırsatlarının belirlenen stratejik tercihler doğrultusunda bölgenin kalkınmasına ve gelişmesine katkı sağlaması beklenmektedir.

1. GİRİŞ

Trakya Kalkınma Ajansı faaliyetlerini, kanun ve yönetmelikler doğrultusunda katılımcılık, şeffaflık ve iş birliği ilkeleri çerçevesinde TR21 Trakya (Tekirdağ, Edirne, Kırklareli) Bölgesinde 2010 yılından itibaren sürdürmektedir. Ajansın temel amacı, 4 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesinin 184. Maddesinde “Kamu kesimi, özel kesim ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iş birliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarını azaltmak” olarak belirlenmiştir.

Ajans kurulduğu yıldan bu zamana kadar “Yüksek katma değerli üretim yapısıyla doğal ve kültürel değerlerini koruyarak gelişen, iş birliği ve yenilik kültürünün egemen olduğu, yaşam ve refah seviyesi yüksek Trakya” vizyonu doğrultusunda diğer kurum ve kuruluşlarla iş birliği ve koordinasyonu sağlayarak çalışmalarını yürütmektedir.

Ajans, ilk yıldan itibaren kurumsallaşma çalışmalarına devam etmekte olup hazırladığı 2010-2013 Bölge Planı ve 2014-2023 Bölge Planı yanında birçok araştırmaya da öncülük etmiştir. Bölgenin kalkınmasına ve gelişimine yön vermek amacıyla “Rekabetçilik Analizi”, “Turizm Master Planı”, “İlçe Vizyon Belirleme Çalışmaları”, “Trakya Lojistik Master Planı”, “Sosyal Yapı ve Beşeri Sermaye Analizi”, “Girişimcilik Analizi”, “Göç Analizi”, “Süt ve Süt Ürünleri Sektör Araştırması”, “TR21 Trakya Bölgesi İşgücü Analizi” gibi birçok araştırma yürütmüştür. Bu çalışmalar, bölge planı ve ajansın çalışma alanlarının belirlenmesinde bir girdi olmanın yanında, diğer kurum ve kuruluşlar ile araştırmacılara yapacakları çalışmalarda yol gösterici dokümanlar olma niteliğindedir.

Ajans 2022 yılı çalışma programı, ulusal planlar, bölge planı ve diğer araştırmalarla tutarlı olarak Yönetim Kurulunun yönlendirme ve gözetiminde mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlama ve yerel potansiyeli harekete geçirme amacına uygun olarak belirlenen faaliyetlerden oluşmaktadır.

2022 yılı çalışma programının belkemiğini oluşturan Sonuç Odaklı Programlar, Ajansın bugüne kadar bölgede yaptığı araştırma ve çalışmalarına dayanılarak bölge planı ve sektörel stratejilere uygun olarak hazırlanmıştır. 2022 yılı çalışma programı, bölge için önemli olan diğer araştırma ve faaliyetlerini yerel kalkınma fırsatları başlığı altında içermekte olup bu araştırma ve faaliyetlerin önümüzdeki yıllarda sonuç odaklı programa dönüştürülmesi beklenmektedir.

2014-2023 TRAKYA BÖLGE PLANI VİZYONU VE GELİŞME EKSENLERİ

VİZYON

“Yüksek katma değerli üretim yapısıyla doğal ve kültürel değerlerini koruyarak gelişen, iş birliği ve yenilik kültürünün egemen olduğu, yaşam ve refah seviyesi yüksek TRAKYA”

İNSAN VE TOPLUM

- 1- Bölgenin Eğitim ve Bilimsel Altyapısı Desteklenerek Yenilik Merkezi Olması Sağlanacaktır.
- 2-İşbirliği Kültürü ve Sosyal Dayanışma Geliştirilecektir
- 3-Girişimcilik Kültürü Geliştirilecektir
- 4-Bölgesel Düzeyde İstihdam Edilebilirlik Geliştirilecektir
- 5-Yoksullukla Mücadele Edilerek, Etkin Sosyal Hizmet Sunumu Sağlanacaktır
- 6-Kamusal Hizmetlerin Etkinliği ve Erişilebilirliği Artırılacaktır

YAŞAM VE ÇEVRE

- 7-Bölge Genelinde Yerleşimler Arası İşlevsel ve Mekânsal Bütünleşme Sağlanacaktır
- 8-Bölge Genelinde Yaşam Kalitesi Geliştirilecektir
- 9-Doğal Kaynakların Korunarak Sürdürülebilir Yönetimi Sağlanacaktır
- 10-Doğal Afet Yönetiminde Etkinlik Artırılacaktır
- 11-Kültürel ve Tarihi Dokunun Korunarak Geliştirilmesi Sağlanacaktır

ÜRETİM VE EKONOMİ

- 12-Orta ve Yüksek Teknolojiye Sahip Katma Değerli Üretime Geçiş Sağlanacaktır
- 13-Çevreye Duyarlı Üretimin Altyapısı Geliştirilecektir
- 14-Entegre ve İşbirlikçi Üretime Geçiş Desteklenecektir
- 15-Kobi ve Esnaf Sanatkârların Kurumsal ve Yönetmel Kapasitelerinin Geliştirilmesine Yönelik Tedbirler Alınacaktır.
- 16-Tarımda Çeşitlilik ve Katma Değer Artışı Sağlanacaktır
- 17-Bölgenin Güneydoğu Avrupa'nın Lojistik Üssü Haline Getirilmesi Yönünde Altyapı ve Girişimler Desteklenecektir
- 18-Turizmin Bölgesel İşbirlikleri Çerçevesinde Sürdürülebilir Gelişimi Sağlanacaktır
- 19-Enerji Üretim ve Kullanımında Etkinliğin Sağlanmasına Yönelik Tedbirler Alınacaktır
- 20-Yatırım İmkânlarının Etkin Tanıtımı Yapılacak ve Yatırım Süreci Desteklenecektir
- 21-İşletmelerin Uluslararası Pazarlara Erişebilirlikleri ve Entegrasyon Kabiliyetleri Artırılacaktır.

2. SONUÇ ODAKLI PROGRAMLAR

2.1. TOHUMCULUK SEKTÖRÜNÜN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.1.1. Amaç

Genel Amaç: Tohumculuk sektörünün bölge katma değerinin artması

Özel Amaç 1: Tohumculuk sektörünün bitki ıslahı (Ar-Ge) ve ihracat odaklı büyümesi

Özel Amaç 2: Ata tohumlarının üretilerek ve tüketilerek korunması

2.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Tohumculuk, çiftçiler tarafından mevcut hasattan elde edilen ürünler içerisinde duyuların kullanılarak bir sonraki hasat için iyi tohumlukların seçilmesi şeklinde binlerce yıl boyunca basit bir çiftçilik faaliyeti olarak süregelmiştir. 1866'da Mendel'in kalıtım ilkelerini bulması ile sistematik bitki ıslahı mümkün olmuş ve 20. yüzyılın ilk yarısında mısırdaki hibrit tohumun kullanılmaya başlaması ile tohumculuk nitelikli ticari faaliyete dönüşmüştür. Zira melez tohumun ebeveynlerin en iyi özelliklerini barındırması sebebiyle %100'e yakın verim farkı yaratabilmesi, birçok üründe kullanılmasına yol açmış, hasadın içinden ayrılarak tekrar ekildiğinde verim düştüğü için çiftçiler her sene tohum satın almayı tercih etmeye başlamıştır. 1970'lerden sonra biyoteknolojideki gelişmeler ile sistematik bitki ıslahı daha kısa sürede ve daha kolay gerçekleştirilebilirken; gıda güvenliği, şekil, tat, besin niteliği gibi tüketici beklentilerinin karşılanmasına yönelik Ar-Ge çalışmaları ağırlık kazanmıştır. Tohum; tescil ve sertifikasyon, fikri mülkiyet haklarının tesisi gibi yasal düzenlemelere konu olan stratejik ve teknolojik ürün niteliği kazanmıştır. 2019 yılı itibarıyla 55,4 milyar USD olarak tahmin edilen küresel piyasanın 2025 yılında yıllık %7,6 gibi önemli bir artışla 86 milyar USD'ye ulaşması beklenmektedir. Her ne kadar Avrupa Tohum Birliği verilerine göre sadece Avrupa'da 7200 tohum işletmesi bulursa ve bu rakam rekabetçi bir sektör olduğu izlenimi verse de küresel pazarın %59'u Ar-Ge çalışmalarına yılda 1-1,5 milyar USD kaynak ayırmakta olan 3-4 çok-uluslu firmanın hâkimiyetindedir. Dünyada tohumculuk sektörü çok uluslu firmaların aralarındaki iş birliği anlaşmaları, şirket birleşmeleri ve şirket satışları ile giderek rekabetin azaldığı konsolide bir sektöre dönüşmektedir.

Ticaret hacmi 2 milyar USD'nin üzerinde olduğu tahmin edilen tohumculuk sektöründe, ülkemizde 2004 yılında ıslahçı haklarının korunmasına yönelik kanunun çıkarılması sonrasında tohumculuk şirketlerinin Ar-Ge girişimleri artış göstermiştir. 2020 yılı itibarıyla 758 adet yetkilendirilmiş tohumculuk kuruluşu bulunmakta olup bunlardan 232'si araştırmacı kuruluştur. Yapılan sektörel çalışmalarda araştırmacı kuruluş belgesi alanların büyük bölümünün Ar-Ge'ye kaynak ayıramadığı için aktif Ar-Ge çalışması yapmadığı görülse de, araştırmacı kuruluş olma yönündeki girişim bile sektörde bu konuda bir farkındalık ve niyet olduğunu ortaya koymaktadır. Tohum Sanayicileri ve Üreticileri Alt Birliği'nin Ulusal Strateji Raporunda belirtildiği gibi Ar-Ge payını %25'e çıkaran yerli firmaların uluslararası piyasada rekabet edilebilir çeşitler çıkarabildiği görülmektedir. Maalesef özel sektörün araştırma

faaliyetleri bitki ıslahından yani kendi çeşitlerini geliştirmekten ziyade, başka bir yerde geliştirilen çeşitlerin adaptasyonuna ve verim denemelerine odaklanmaktadır.

Şirketler, uzun yıllar boyunca yapılan maliyeti geri ödemeyen Ar-Ge çalışmalarına yatırım yapmak yerine, çoğunlukla yabancı sermayeli olan ıslahçı kuruluşların çeşitlerinin üretimini yapmak üzere Türkiye’de tescil ettirmeyi ve bu şirketlere brüt satış tutarının %14’e varan royalty/imtiyaz bedelini ödemeyi tercih etmektedir. Bakanlığa tescil başvurusunda bulunan çeşitlerin- ki sadece tarla bitkilerinde Mayıs 2019 itibarıyla 3153 tescilli çeşit bulunmaktadır- %58’ini Türkiye dışında bir ülkede geliştirilen çeşitler oluşturmaktadır. Kalan %42’nin büyük bölümünün ise Türkiye’de şubeleri/şirketleri olan çok uluslu şirketlere ait olduğu tahmin edilmektedir. Bu şirketlerin ana araştırma geliştirme faaliyetleri genellikle yurt dışında gerçekleşmekte olup, adaptasyon ve çoğaltma Türkiye’de gerçekleştirilmekte, Türkiye’den Doğu Avrupa ve Karadeniz ülkelerine, özellikle rekabet olmaması nedeniyle hibrit tohumlarda Türkiye’deki fiyatından daha ucuza satılmaktadır. Dolayısı ile tohum ihracatının önemli bir bölümünü yabancı sermayeli şirketlerin Türkiye’de üretip Avrupa ülkelerine sattığı tohumlar oluşturmaktadır. Yerli firmalar daha çok Ukrayna, Rusya ve Türk Cumhuriyetlerine tohum satabilmektedir. Sonuç olarak sektörün ıslah çalışmalarının odaklı büyümesinin desteklenmesi hem stratejik hem de ekonomik açıdan ülkemiz için önem teşkil etmektedir.

Islah çalışmalarının üç temel girdisi bulunmakta olup, kısıtları aşağıdaki gibi özetlenebilir;

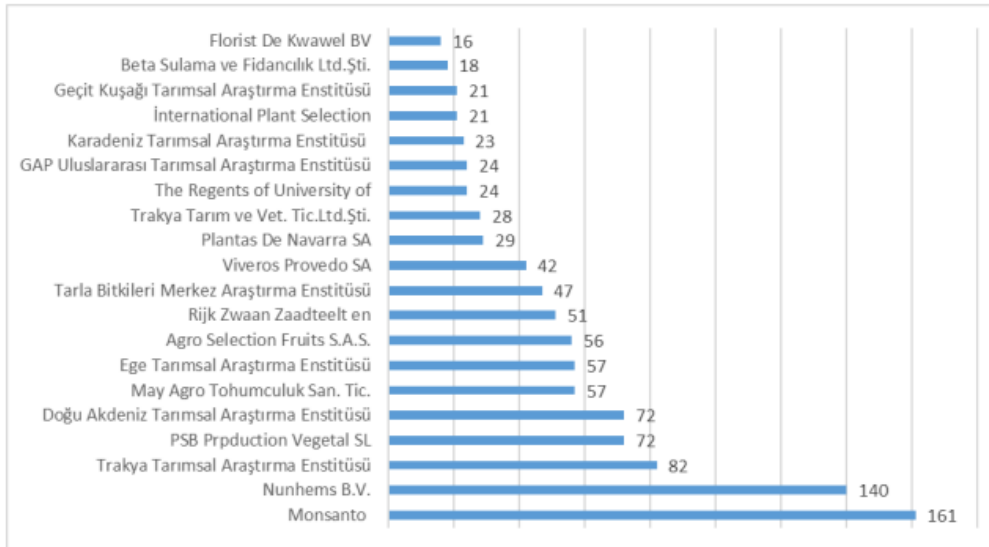
- ✓ Genetik Kaynaklar: Türkiye’deki ıslahçıların çalışma yapabilecekleri genetik kaynakları, (özellikle anavatanı Türkiye olmayan ayçiçeği, mısır, çeltik gibi bitkilerde) sınırlıdır. Bir araştırmacı/ıslahçı için belli bir set tohum örneği temininde gerek Türkiye’de gerekse yurtdışında genellikle uzun zaman alan prosedürler ve/veya maliyetler bulunmaktadır.
- ✓ Araştırma Altyapısı: Islah çalışmaları; tarım arazisi, parsel biçerdöveri, mibzeri gibi nitelikli araçlar, çok çeşitli tarla ve laboratuvar ekipmanları, iklim kontrolünü/belli iklim özelliklerinin yaratılmasını olanaklı kılan teknoloji de odalar ve seralar gibi tamamı tek başına bir kamu kurumu veya bir şirket için oldukça büyük olan yatırımlar gerektirmektedir.
- ✓ İnsan Kaynakları: Tohum sektöründe biyoteknoloji gibi farklı alanlardan uzmanlarla disiplinler arası çalışmaya açık ve ıslah çalışmalarına odaklanmış nitelikli işgücü sıkıntısı çekilmektedir. Islah üzerine sadece Bitki Islahçıları Alt Birliği tarafından senede bir defa açılan bir kurs bulunmaktadır. Konuda uzmanlaşmak isteyen yeni mezunlar veya konu hakkında temel bilgi sahibi olarak ıslah programı başlatmak isteyen işletme sahipleri için uygulamalı olarak konu üzerinde çalışma, kendini geliştirme imkânları kısıtlıdır ve belli bir maddi külfet gerektirmektedir.

Trakya Bölgesi tohumculuk sektörü de Türkiye geneli için geçerli olan söz konusu kısıtlarla karşı karşıya olmakla beraber, diğer bölgelere kıyasla kayda değer bir büyüme potansiyeline sahiptir.

- ✓ Türkiye'nin en verimli topraklarına sahip Trakya Bölgesi, tarım açısından Türkiye'nin en önemli havzalarındandır. Türkiye buğday üretiminin yaklaşık %11'ni, ayçiçeği üretiminin %45'ini, çeltik üretiminin %47'sini ve kanola üretiminin yaklaşık %54'ünü karşılamaktadır
- ✓ Trakya Bölgesi yerel paydaşlar tarafından tohumluk vadisi olarak adlandırılabilir derecede, önemli bitki türlerinin tohumluk üretimi için ekolojik ve jeopolitik olarak uygundur. Ayrıca gerek tohumculuk kuruluşları gerekse çoğaltıcı çiftçileri, Türkiye'nin ortalamasının üzerinde arazi büyüklüklerinde üretim yapmaktadır. Tarımsal mekanizasyon güçlü ve çiftçi görece daha bilinçlidir.
- ✓ Bölgede 18'i araştırmacı kuruluş olan 56 yetkilendirilmiş tohumculuk şirketi bulunmaktadır. Şirketlerin %35'i sadece Trakya Bölgesine, %65'i Türkiye geneline satış gerçekleştirmektedir.
- ✓ Şirketlerin büyük çoğunluğu dünya lideri kurum ve kuruluşlara en az bir adet çalışma ziyaretine katılmış, sektörün küresel durumu hakkında farkındalık sahibidir. Bölgede rekabet edebilir çeşit çıkarmak üzere mevcut kaynakları en iyi şekilde değerlendirmek için iş birliğinin gerekli olduğuna dair sağlam bir kanaat oluşmuştur.
- ✓ Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsü Osmancık pirinci gibi meşhur olanlar dâhil çok sayıda ticarileşmiş çeşit sahibidir. Çeşit başvurularında yabancı şirketlerle ilk 10'u paylaşmaktadır ve royalty'den dış gelir elde etmiş tek enstitü Trakya Tarımsal Araştırma Enstitüsüdür. İlerleyen dönemlerde ulusal ayçiçeği merkezi olarak yapılanması planlanmaktadır.
- ✓ Namık Kemal Üniversitesi, 1982'de kurulmuş Türkiye'nin önde gelen ziraat fakültelerinden birine sahiptir. Bitki biyoteknolojisi üzerine son derece iyi bir altyapısı bulunmaktadır. İslah çalışmaları, tescilli çeşitleri ve royalty gelirleri açısından Türkiye'nin ilk 3 ziraat fakültesinden biridir.

Şekil 1: Ülkemizden Yapılan Çeşit Başvurularının Kuruluşlara Göre Dağılımı (İlk 20)

Kaynak: T.C. Tarım ve Orman Bakanlığı Bitkisel Üretim Genel Müdürlüğü Bitki İslahçı Hakları Raporu 2020

2018-2021 yıllarında, Trakya Kalkınma Ajansı'nın faaliyetleri sektörün mevcut durumunu anlayarak katılımcı bir yaklaşımla doğru müdahaleleri tasarlamak, sektör paydaşları ile ve sektör paydaşları arasında iletişim ve iş birliğinin geliştirilmesine odaklanmıştır. Bu çerçevede TR21 Bölgesi Tohumculuk Sektör Analizi gerçekleştirilmiş, Trakya Tohum A.Ş ve Trakya Tohumcular Derneğinin kurulmasına liderlik edilmiştir, "Trakya'dan Geleceğe" TR21 Bölgesi Tarımsal Biyoçeşitlilik Araştırmasına başlanmış ve çeşitli ulusal ve uluslararası proje başvuruları yapılmıştır.

2.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program uygulaması ile sonuç olarak özel amaçların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır. Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 1: Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi SOP Sonuç Hedefleri

	Gösterge Adı	Gösterge Türü	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			Doğrulama Kaynağı
				Değer	Değer	Katkı	Dönem	
1	Ticarileşmiş Ar-Ge ürünü (çeşit) sayısı	Özel Amaç 1	Adet	*	*	*	2024/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
2	Üretilen hibrit tohum miktarında artış (veya üretim desteği alınan tohum miktarı)	Özel Amaç 1	Yüzde	*	*	*	2024/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
3	İhracatta artış	Özel Amaç 1	Yüzde	*	*	*	2024/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
4	Satış miktarında artış	Özel Amaç 1	Yüzde	*	*	*	2024/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
5	Kullanılan üçüncü taraf finansman tutarı (AB, TÜBİTAK, vb.)	Özel Amaç 1	TL	*	*	*	2024/4	Ajans Faaliyet Raporu

								/Ön&Son Anket
6	Örgütlü hareket eden sektör paydaşı sayısı	Özel Amaç 1	Adet	0	*	*	2024/4	Ajans Faaliyet Raporu /Ön&Son Anket
7	“Ata Tohumundan Soframıza” Ürün Satış Miktarı	Özel Amaç 2	TL	0	*	*	2024/4	Ajans Faaliyet Raporu

* Mevcut hedef miktarları SOP 1.1 faaliyeti kapsamında yapılması planlanan saha ziyaretleri sonucunda belirlenecektir. Ziyaretler ve paydaş toplantıları sonucunda sonuç ve çıktı göstergeleri revize edilecektir.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılması hedeflenen çıktı göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 2: Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi SOP Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2022 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Güncel analiz ve fizibilite çalışmaları sayısı	Adet	3	4	1	2022/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
2	Kayıt ve yönetim altına alınan genetik kaynak sayısı	Adet	865	1200	335	2023/4	0	Tohum Gen Bankası Raporu/Ajans Faaliyet Raporu
3	İş birliği ilişkisi kurulan bölge dışı, yurtiçi ve yurtdışı paydaş sayısı	Adet	3	8	5	2024/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
4	STK/Özel Sektör/Üniversite/Kamu iş birlikleri ile üçüncü taraf kaynaklarına başvurmak üzere hazırlanan proje sayısı	Adet	3	6	3	2024/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
5	Ar-Ge/bitki ıslahına yönelik kamu/özel sektör iş birliği sayısı	Adet	1	6	5	2024/4	1	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları

6	Bölgede kullanımı için yarı yol materyali temin edilen bitki sayısı	Adet	0	2	2	2022/4	1	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları
7	Bölgede istihdam edilen Ar-Ge personeli sayısı	Kişi	*	*	*	2024/4	*	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları
8	Desteklenen/hızlandırılmış ıslah programı sayısı	Adet	0	*	*	2024/4	4	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları
9	Başlatılmış ıslah programı sayısı	Adet	0	*	*	2024/4	1	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları
10	Ar-Ge yönetimi desteklenen şirket sayısı	Adet	0	8	8	2024/4	5	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları
11	Markalaşmaya ve tanıtıma yönelik çevrimiçi ortamlarda erişilen kişi sayısı	Kişi	0	200.000	500.000	2023/4	100.000	Ajans Faaliyet Raporu / Çevrimiçi Kaynaklar/ Medya Raporları
12	Yurt içi fuar katılımları ile erişilen kişi sayısı	Adet	500	100.000	0	2023/4	0	Ajans Faaliyet Raporu / Dernek Faaliyet Raporu
13	Yurt dışı fuar katılımları ile erişilen kişi sayısı	Kişi	0	5.000	0	2023/4	0	Ajans Faaliyet Raporu / Dernek Faaliyet Raporu
14	İhracat ortamı araştırması yapılan ülke sayısı	Adet	0	4	4	2023/4	2	Ajans Faaliyet Raporu
15	Hedeflenen ülkelerde görüşülen kurum/kuruluş sayısı	Adet	0	12	3	2024/4	2	Ajans Faaliyet Raporu/Çevrimiçi Kaynaklar
16	Aile anayasası ve dış ticaret yönetimi desteklenen şirket sayısı	Adet	0	15	15	2024/4	0	Ajans Destek Sözleşmeleri Raporları
17	Uygulanan etkinlik sayısı (sohbet/seminer/iş başı	Adet	0	17	4	2024/4	4	Ajans Faaliyet Raporu/Çevrimiçi Kaynaklar

	eğitim/konferans/çalıştay vb)							
19	Tohumculuk sektör paydaşlarına yönelik etkinliklere katılan kişi sayısı	Kişi	32	1000	40	2024/4	100	Ajans Faaliyet Raporu/Hazirun Cetvelleri
20	Ata tohumun sürdürülebilir korunmasına yönelik kurulan yapı	Adet	0	1	1	2022/4	0	Ajans Faaliyet Raporu
21	Ata tohumun sürdürülebilir korunmasına yönelik analiz/araştırma	Adet	0	2	2	2022/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
22	Çoğaltılarak dağıtılan tohum çeşidi	Adet	0	3	3	2024/4	0	Ajans Faaliyet Raporu
23	Ticari nihai ürüne dönüştürülen ata tohumu çeşidi	Adet	0	5	5	2024/4	0	Ajans Faaliyet Raporu

* Mevcut hedef miktarları SOP 1.1 faaliyeti kapsamında yapılması planlanan saha ziyaretleri sonucunda belirlenecektir. Ziyaretler ve paydaş toplantıları sonucunda sonuç ve çıktı göstergeleri revize edilecektir.

2.1.4. Proje ve Faaliyetler

- a) **Araştırma, Analiz ve Programlama**
 - (1) Tarım ve Gıda Sektörü Döngüsel Ekonomi Analizi
- b) **İş birliği ve Koordinasyon**
 - (1) Paydaş İletişim ve Koordinasyon Çalışmaları
 - (2) Ağ Oluşturma ve İş birliği Çalışmaları
 - (3) “Ata Tohumundan Soframıza” Projesi Örgütlenme Çalışması ve İşbirliğinin Tesisi
- c) **Kapasite Geliştirme**
 - (1) Ülke Bazlı İhracat Ortamı Araştırması
 - (2) İş Geliştirme Ziyaretleri
 - (3) Trakya Tohum Akademi Platformu Etkinlikleri
- d) **Tanıtım ve Yatırım Destek**
 - (1) “Trakyalı Tohum” Markalaşma ve Tanıtım Girişimi
 - (2) “Trakyalı Tohum” Fuar Katılımları
- e) **Ajans Destekleri**
 - (1) Tohumculuk Sektörü Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı
 - (2) Tohumculuk Sektörü MDP Yürütülmesi
 - (3) Milli Hibrit Tohum Geliştirilmesi GÜdümlü Projesi
- f) **AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler**
 - (1) Proje Geliştirme Çalışmaları
- g) **Diğer Proje ve Faaliyetler**
 - (1) Trakya’dan Geleceğe: Tarımsal Biyoçeşitlilik Araştırması 2. Aşama
 - (2) “Trakya’dan Geleceğe: Ata Tohumdan Soframıza” Projesi
 - (3) “Tekirdağ Tohum Sertifikasyon Test Müdürlüğü” Projesi
 - (4) “Trakya Çiftçi Danışmanlığı” Projesi
 - (5) “Tohumlarda İklim Değişikliğine Adaptasyon” Projesi

2.1.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 3: Tohumculuk Sektörünün Geliştirilmesi Faaliyetleri SOP Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2022											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Araştırma, Analiz ve Programlama</i>												
Tarım ve Gıda Sektörü Döngüsel Ekonomi Analizi												
<i>İşbirliği ve Koordinasyon</i>												
Paydaş İletişim ve Koordinasyon Çalışmaları												
Ağ Oluşturma ve İşbirliği Çalışmaları												
Ata Tohumundan Soframıza Projesi Örgütlenme Çalışması ve İşbirliği Tesisi												
<i>Kapasite Geliştirme</i>												
Ülke Bazlı İhracat Ortamı Araştırması												
İş Geliştirme Ziyaretleri												
Trakya Tohum Akademi Platformu Etkinlikleri												
<i>Tanıtım ve Yatırım Destek</i>												
“Trakyalı Tohum” Markalaşma ve Tanıtım Girişimi												
“Trakyalı Tohum” Fuar Katılımları												
<i>Ajans Destekleri</i>												
Tohumculuk Sektörü Yönetim Danışmanlığı Teknik Destek Programı												
Tohumculuk Sektörü MDP Yürütülmesi												
Milli Hibrit Tohum Geliştirilmesi GÜDÜMLÜ Projesi												

2.2. ALTERNATİF TURİZMİN GELİŞTİRİLMESİ SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.2.1. Amaç

Genel Amaç: Bölgedeki turizm değerlerinin markalaşmasıyla bölgenin turizmden elde ettiği geliri artırmak

Özel Amaç 1: Kültür turizmi ve kırsal turizm alanlarında ürün çeşitliliğini ve hizmet kalitesini artırmak

Özel Amaç 2: Sağlık turizmi alanında hizmet veren kurumların kurumsal ve operasyonel kapasitelerini geliştirmek

2.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Turizm Sonuç Odaklı Programının dayandığı iki temel doküman bulunmaktadır. Bunlardan ilki Trakya Bölgesi Turizm Master Planı, diğeri de Trakya Bölgesi 2014-2023 Bölge Planıdır.

Trakya Kalkınma Ajansı, Trakya Bölgesi'nde turizm gelişimini sağlamak amacıyla kurulduğu günden bu yana birçok araştırma, analiz ve altyapı geliştirme çalışmasına imza atmıştır. 2013-2014 yıllarını kapsayan süreçte, bölgesel turizmde stratejileri tespit etmek için Turizm Master Planı çalışmalarına girilmiş, bu kapsamda Boğaziçi Üniversitesi Turizm İşletmeciliği Uygulama ve Araştırma Merkezi'nden (TUYGAR) destek alınmıştır. Beş akademisyen, üç ajans uzmanından oluşan ekip belirtilen süre boyunca bölgede saha çalışmaları, derinlemesine görüşmeler, literatür taraması, odak grup toplantıları ve arama konferansları gerçekleştirmiştir. Ayrıca bölgede ve hedef pazar İstanbul'da turizm eğilimleri anketi gerçekleştirilmiştir. Çalışmalar neticesinde, bölgenin sahip olduğu potansiyeli tespit eden ve bu potansiyeli hayata geçirmek için öneriler getiren (62 farklı eylem önerilmiştir) bir plan ortaya çıkmıştır.

Plan kısaca, Trakya'nın ulusal ve uluslararası turizm pazarından aldığı payın artırılması için bölgede turizmin çeşitlendirilmesi ve dört mevsime yayılması, hizmet kalitesinin artması ve bölgenin daha etkin tanıtılması gerektiğini vurgulamaktadır.

Anket verilerinden elde edilen sonuçlar ve bölgede gerçekleştirilen analizlere göre Trakya, dünyada kabul edilen 17 farklı turizm türünden 10 tanesine nitelikli olarak hizmet verebilecek potansiyele sahip olmasına rağmen, bu turizm türlerinin birçoğuyla ilgili ticarileşmiş bir destinasyon haline gelememiştir. Konumu itibarıyla, AB üyesi iki ülke ile İstanbul gibi devasa bir pazarın hemen yanı başında olan Trakya, bu pazarlardan hak ettiği sayıda turist çekememektedir. İstanbul'da yapılan ankette, insanların Trakya'yı gastronomik ürünleri, renkli kültürü ve el değmemiş doğası ile özdeşleştirdikleri görülmüştür. Tüketiciler arasında konaklama içeren turlar yerine, günü birlik turların daha revaçta olduğu, bu tarz turizm hareketlilikleri ile turist sayısında artış görüle bile sağlanan gelirden yeterli etkinin görülmediği tespit edilmiştir. Bunda markalaşma eksikliği, altyapı problemleri, sosyoekonomik durumu yüksek tüketicilere hitap eden turizm öğelerindeki yetersizlik (turizm çeşitlerinin azlığı) ve hizmet kalitesindeki sorunlar rol oynamaktadır.

Plan, önerdiği 62 eylem ile yukarıda değinilen sorunlara çözüm getirmeyi amaçlamıştır. Söz konusu eylemlerde sorun analizlerinin yanı sıra, hangi zaman dilimleri içerisinde hangi adımların kimler tarafından atılması gerektiği planda detaylı şekilde yer almaktadır. Turizm SOP’u da planda önerilen eylemler çerçevesinde stratejik bir yaklaşım ile gelecek üç yıl içerisinde bölgenin turizmden aldığı payda niteliksel ve niceliksel bir artış öngörmektedir.

Trakya Turizm Master Planının akabinde hazırlanan Trakya Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı da benzer bir yaklaşım ile bölge turizmini ele almış, master plana paralel olarak dört ana politika eksenini belirlemiştir. Bölge planına göre tematik ve bütüncül bir turizm yaklaşımı ile bölge genelinde belirlenmiş olan turizm aksları güçlendirilmelidir. Burada aks diye bahsi geçen Kuzey Trakya Turizm Koridoru, Güney Trakya Turizm Koridoru ve Trakya Kültür Turizmi Koridorlarının turizmde çeşitlerinin artırılmasını ifade etmektedir. Bu politika ekseninde her bir koridor için uygun olan turizm çeşitleri dile getirilmiş, buralarda yapılması gereken çalışmalar sıralanmıştır.

İkinci politika ekseninde, bölgedeki kültür ve turizm varlıklarının korunarak geliştirilmesi bulunmaktadır. Trakya Bölgesinin potansiyelini hayata geçirmede karşılaştığı en büyük zorluklardan birisi alt yapı eksiklikleridir. Yeterli ve nitelikli yatak kapasitesi, nitelikli turizm cazibe merkezleri, sosyal ve rekreasyon alanları, müzeler ve tematik turizm hizmeti veren merkezlere ihtiyaç duyulmaktadır.

Üçüncü politika ekseninde bölgedeki turizm imkânlarının etkin şekilde tanıtılması gerektiği vurgulanmış ve tanıtım sayesinde var olan potansiyelin harekete geçeceği gerçeğinden hareketle önerilerde bulunulmuştur. Burada tanıtımın yeni ve konvansiyonel araçlar üzerinden, etkin ve stratejik olarak gerçekleştirilmesine atf yapılmaktadır.

Son olarak da turizm alanında insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesi hususunda bir politika oluşturulmuştur. Bu politika ekseninde, bölgedeki turizm tesislerinde sunulan hizmet kalitesinin artması ile bölgeye gelen turistlerin sayısında ve genel memnuniyet seviyesinde meydana gelecek yükselmenin önemi üzerinde durulmuştur.

Yukarıda bahsi geçen tüm politikalar dikkate alınarak oluşturulan Turizm SOP’u, planlanan süreç içinde belirlenen hedeflere ulaşılması ve orta-uzun vadede bölgenin aldığı turizm gelirlerini artırması amacıyla kapsamlı bir program olarak hazırlanmıştır. Program kapsamında uygulanacak olan projeler ve faaliyetler, paydaşlar ve paydaşların rolleri gibi detayların belirlenmesine çalışılmıştır.

Yukarıda değinilen öncelikler doğrultusunda, Ajans bölgenin turizm potansiyelinin geliştirilmesi, tanıtımı ve turizm ürünlerinin çeşitlendirilmesi kapsamında “eko turizm” ve “sağlık turizmi” temalarında paydaşlarla iş birliği içerisinde çalışmalar yürütmektedir. Eko turizm temaları özelinde alternatif rota planlamaları yapılmış, hazırlanan rotaların pazarlanması/tanıtılması amacıyla tur acenteleri, rehberler, sosyal medya etkin isimleri bölgede ağırlanmıştır.

Ayrıca, 2017 yılından bu yana ajans kamu, özel ve üniversite hastaneleriyle iş birliği içerisinde sağlık turizmi çalışmaları yürütmüş, tanıtım ve pazarlama faaliyetleri düzenlemiş ve kurumsal kapasitenin geliştirilmesi amacıyla eğitimler organize etmiştir.

Hem sağlık turizminde, hem de diğer temalarda yapılan çalışmalar bölgede kayda değer gelişmelere vesile olmuştur. Bölgeye gelen turist sayısındaki artıştan, pazarda kendine yer bulan yeni rota ve turizm ürünlerine kadar, Trakya Kalkınma Ajansı bölge turizmine büyük katkı sağlamıştır. Örneğin, sağlık turizmine başlanılan 2017 yılından bu yana bölgeye gelen yabancı hasta sayısında önemli bir artış gözlenmektedir.

Tablo 4: Trakya Bölgesi Yıllara Göre Sağlık Turizmi Rakamları

İl	2017	2018	2019	2020
Edirne	1.504	2.227	2.646	1.536
Tekirdağ	2.014	2.604	2.908	11.767
Kırklareli	153	226	323	879
Toplam	3.671	5.057	5.877	14.182

Kaynak: Edirne, Kırklareli, Tekirdağ İl Sağlık Müdürlükleri

Diğer tarafta ise hem kırsalda hem de kültür alanında olmak üzere yeni acenteler, yeni rotalar ve yeni tur programları ile Trakya'ya olan ilgi artmakta, bölgedeki turizm gelirlerinin önemli oranda arttığı gözlenmektedir. Trakya Kalkınma Ajansı'nın 2016 yılından bu yana yürüttüğü kırsal turizm çalışmaları neticesinde Pronto Tur, İstantur, Saltur, Sezontur, Lalit Tur vb. 10 yeni tur acentesi bölgeye tur düzenlemeye başlamış, hedef pazarlarda bölgenin bilinirliği artırılmıştır.

Turizm alanında faaliyetlerine tematik bazda turlar hazırlayarak devam eden ajans, şimdiye kadar Trakya Bağ Rotası, Mimar Sinan Rotası, Kadın Eli ile Trakya Rotası, Gastronomi ve Kırsal Turizm Rotaları ile bölgenin bu alanda kapasitesini geliştirmiştir. Hamdibey, Kızılağaç, Sislioba, Armağan gibi köylere yatırımlar yapılmış, bu köylerin alternatif turizm destinasyonu haline getirilmesi amacıyla MDP'ler ve özel turizm çalışmaları hayata geçirilmiştir.

Ayrıca, ajans 2017 yılı itibarıyla coğrafi işaret çalışmalarında koordinasyon rolünü üstlenmekte ve Trakya Bölgesi'nde coğrafi işaret konusunda farkındalığın artırılması ve yöresel ürünlere coğrafi işaret alınması amacıyla çalışmalar yürütmektedir. Bu kapsamda, 2018 yılında Edirne'de coğrafi işaretli ürünler konusunda bir seminer düzenlenmiş, 2019 yılında ise Ankara'da düzenlenen Uluslararası Coğrafi İşaretli Ürünler Zirvesine katılım sağlanmıştır. Bununla birlikte, 2017 yılında 6 olan coğrafi işaretli ürün sayısı 2021 Ağustos ayı itibarıyla 20'ye yükselmiş ve bölgedeki potansiyel ürünler için coğrafi işaret alım süreçlerinde paydaş kurumlara destek olunmasına devam edilmiştir.

2.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program uygulaması ile sonuç olarak yukarıdaki özel amaçların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaya hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 5: Turizm SOP Sonuç Hedefleri

#	Gösterge Adı	Birim	Mevcut	Hedef	Tamamlanma Dönemi	Doğrulama Kaynağı	İlgili Özel Amaç(lar)
1	Kültür turizminde ticarileşen yeni rota sayısı	Adet	0	1	2023/4	Faaliyet raporları	Özel Amaç 1
2	Kırsal turizmde ticarileşen rota sayısı	Adet	1	3	2023/4	Faaliyet raporları	Özel Amaç 1
3	Artan yabancı hasta sayısı	Kişi	12.000 (2017- 2019 toplamı)	42.000	2023/4	Sağlık Müdürlükleri İstatistikleri	Özel Amaç 2
4	Yetki belgesi olan hastanelerin (dış hastaneleri hariç) ciroları içerisinde sağlık turizminin payı	Yüzde	% 1	%5	2023/4	Hastane Kayıtları	Özel Amaç 2
5	Yetki belgesi olan dış hastanelerinin ciroları içerisinde sağlık turizminin payı	Yüzde	% 10	%30	2023/4	Hastane Kayıtları	Özel Amaç 2

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaması hedeflenen çıktı göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 6: Turizm SOP Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2022 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	Yeni oluşturulan turistik cazibe merkezi sayısı (GPD kapsamında)	Adet	0	2	2	2023/4	1	Faaliyet raporları
2	İyileştirilen ve geliştirilen tarihi ve turistik tesis sayısı (MDP kapsamında)	Adet	9	24	15	2023/4	5	Faaliyet raporları
3	Başvurulan coğrafi işaretli ürün sayısı	Adet	7	14	7	2022/4	4	Faaliyet raporları

4	Sağlık turizminde düzenlenen ve katılım sağlanan etkinlik, eğitim ve fuar sayısı	Adet	21	51	30	2023/4	10	Faaliyet raporları
5	Sağlık turizminde eğitim verilen personel sayısı	Adet	500	1500	1000	2023/4	300	Kayıt Listeleri
6	Sağlık turizmi kapsamında düzenlenen etkinliklerde yapılan B2B görüşme sayısı	Adet	2000	7000	5000	2023/4	2000	Kayıt Listeleri ve faaliyet raporları
7	Sağlık turizmi alanında dijital pazarlamada erişilen kişi sayısı	Kişi	0	1.000.000	1.000.000	2023/4	350.0000	Facebook ve Instagram Reklam Raporları
8	Kırsal turizmde düzenlenen etkinlik/organizasyon sayısı	Adet	9	24	15	2023/4	2	Faaliyet raporları
9	Kırsal turizm kapsamında bölgede tanıtımı yapılan turizm acentesi sayısı	Adet	110	190	80	2023/4	20	Faaliyet raporları
10	Bölgeye yeni tur başlatan firma sayısı	Adet	10	20	10	2023/4	2	Faaliyet raporları
11	Üçüncü taraf kaynaklarına başvurmak üzere hazırlanan proje sayısı	Adet	1	3	2	2023/4	1	Başvuru Formu
12	Kültür turizminde düzenlenen ve katılım sağlanan etkinlik sayısı	Adet	5	7	2	2023/4	1	Faaliyet raporları
13	Destinasyonlarda yer alan turizm hizmet	Adet	0	9	9	2023/4	3	Faaliyet Raporları

sağlayıcılarına verilen eğitim sayısı												

2.2.4. Proje ve Faaliyetler

- a) **Kapasite Geliştirme**
 - (1) **Yönetim Danışmanlık Faaliyetleri**
 - (2) **Genç İstihdamı Teması**
- b) **Tanıtım ve Yatırım Destek**
 - (1) **Eko Turizm Faaliyetleri (Tematik Tur Paketlerinin Hazırlanması, Famtripler)**
 - (2) **Sağlık Turizmi Geliştirme Faaliyetleri**
 - (3) **Coğrafi İşaret Çalışmaları**
- c) **Ajans Destekleri**
 - (1) **İbrice Limanı Dalış Merkezi GÜdümlü Projesi**
 - (2) **Turizm Sektörü Finansman Desteği Programı**
 - (3) **Tekirdağ Miras Atölyesi GÜdümlü Projesi (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)**
 - (4) **2019 Yılı Turizmin Geliştirilmesi ve Çeşitlendirilmesi MDP (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)**

2.2.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 7: Turizm SOP Faaliyetleri Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2022											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Yönetim Danışmanlık Faaliyetleri												
Genç İstihdamı Teması												
Eko Turizm Faaliyetleri												
Sağlık Turizmi Geliştirme Faaliyetleri												
Coğrafi İşaret Çalışmaları												
İbrice Limanı Dalış Merkezi GÜdümlü Projesi												
Turizm Sektörü Finansman Desteği Programı												

2.3. İMALAT SANAYİNDE KURUMSALLAŞMANIN GELİŞTİRİLMESİ VE VERİMLİLİK SONUÇ ODAKLI PROGRAMI

2.3.1. Amaç

Genel Amaç: Bölgede bulunan imalat sanayi sektörünün kurumsal kapasitesinin, verimliliğinin ve rekabet gücünün geliştirilmesi

Özel Amaç 1: Danışmanlık ve eğitim faaliyetleri ile imalat sanayi üreticilerinin kurumsal kabiliyetlerinin geliştirilmesi

Özel Amaç 2: İşletmelerin ticaret yapabilme kabiliyetlerinin geliştirilmesi (dış ticaret ve e-ticaret) ve gelirlerinin artırılması

Özel Amaç 3: Üretimde enerji, hammadde ve süreç verimliliğini artıran uygulamaların yaygınlaştırılması

2.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

İmalat Sanayinde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi ve Verimlilik Sonuç Odaklı Programı, programın kapsadığı üç yıl boyunca, içerdiği faaliyet ve çalışmalar ile orta ve uzun vadede Trakya Bölgesi'nde imalat sanayi sektöründe (özellikle son yıllarda yoğunluk gösteren tekstil, elektrikli ev aletleri, plastik-kauçuk, kimya ve eczacılık sektörleri başta olmak üzere) faaliyet gösteren firmaların kurumsal kapasitesini artırmayı, üretimde verimliliklerini artırmayı, rekabet güçlerini geliştirmeyi ve firmaları günümüz ekonomi dünyasının çetin koşullarına hazırlamayı amaçlamaktadır. Üç yıllık süreçte istikrarlı bir şekilde devam edecek olan çalışmalar hedef pazarlarda dış ticaretin (özellikle ihracat yapabilme kapasitelerinin) artırılmasına, yeni ticaret mecralarının özendirilmesine, insan kaynağı niteliğinin geliştirilerek kurumsal kapasitenin yükseltilmesine odaklanmaktadır.

Bilindiği üzere TR21 Trakya Bölgesi, ülkenin imalat sanayinde en gelişmiş bölgelerinden birisidir. Tekirdağ, Kırklareli ve Edirne'de 26 oda ve borsa, 16 organize sanayi bölgesi, 1 Avrupa Serbest Bölgesi, AB'ye açılan 5 sınır kapısı, 3 uluslararası liman, 1 uluslararası havaalanı bulunmaktadır. 2 binin üzerinde sanayi tesisine ev sahipliği yapan Trakya'da dünya çapında birçok firmanın üretim üsleri bulunmaktadır.

2019-2023 yıllarını kapsayan 11'nci Kalkınma Planı'nda ülkemiz ekonomisinin küresel rekabette hak ettiği yeri alması ve 2023 hedeflerine ulaşabilmesi için imalat sanayinin gelişimine yönelik stratejiler öne çıkartılmaktadır. Kalkınma Planı ülkemizin ihracatının geliştirilmesi hususuna defalarca vurgu yapmıştır. Örneğin 231.2 maddede şu ifade geçmektedir:

“İhracata hazırlık aşamasında olan firmalarımızın ihtiyaç duyacağı eğitim ve danışmanlık hizmetleri oluşturulacak projeler yoluyla desteklenecektir.”

SOP'ta bu ve benzer stratejilere uygun olarak Trakya Dış Ticaret İstihbarat Merkezi'nin geliştirilerek devam ettirilmesi planlanmaktadır. Şimdiye kadar yürütülen dış ticaret geliştirme çalışmaları ile bölgede önemli bir ivme yakalanmıştır. Örneğin, 2016 yılından bu yana devam

eden Trakya Dış Ticaret Okulu çalışmaları ile 5 farklı merkezde (Keşan, Çorlu, Çerkezköy, Tekirdağ, Lüleburgaz) eğitim programı düzenlenmiştir. Bu eğitimler ile 110 firmadan 141 personele dış ticaret eğitimi verilmiş, program sonrasında en başarılı firmalara sunulan danışmanlık ile hedef firmalarda toplam 20 milyon USD ihracat artışı sağlanmıştır. Yine benzer çalışmalar kapsamında 1 Ocak 2019 tarihinde hizmet vermeye başlayan Trakya Dış Ticaret İstihbarat Merkezi (DTİM) ile şimdiye kadar 280 firmaya 355 farklı hizmet sunulmuş ve DTİM'den hizmet alan firmaların yıllık ihracat rakamlarında 64 milyon USD'lik artış gözlemlenmiştir. DTİM'in 2022 hedefi de 40 milyon USD olarak belirlenmiştir. SOP ile bu ivmenin devam ettirilmesi, bölgedeki firmaların ihracatının artırılması ve böylece ülke ekonomisine döviz girdisinin sağlanması hedeflenmektedir. Firmaların ticaret ve ihracat potansiyellerini artırmak, daha etkin çalışmalarını sağlamak, pazar çeşitlendirmesi ile yeni coğrafyalarla tanıştırmak ve verimliliklerini artırmak bir gereklilik haline almıştır.

Zira ülkemizde cari açığın kapatılmasının yolu ihracatın artırılmasından geçmektedir. Bunun için en önemli odak noktalarından biri dış ticarete aktif pazarlama ve satın alma yapabilen uzmanların yetiştirilmesidir. Bu amaçla çeşitli yöntem ve faaliyetlerle bölgedeki firmalara müdahalede bulunulması ve bölgesel ihracat rakamlarının artırılması ile yerel kalkınma ve gelişmeye katkı sağlanması gerekmektedir. Hem DTİM hem de dış ticaret okulları ile bu gelişmenin devam ettirilmesi SOP'un temel önceliklerinden birisidir.

Program kapsamında Balkan coğrafyasına yönelik oluşturulan ve ikili ticaretin geliştirilmesini amaçlayan "Balkanlar Masası" projesi de önemli yer tutmaktadır. Buna göre 11 Balkan ülkesi nezdinde hayata geçirilen uzmanlaşma ve bu uzmanlaşmanın tüm paydaşlara hizmet olarak sunulacağı "Balkanlar Masası Dijital Platformu", ilgili coğrafyalardan ülkemize gelecek olan yatırımcılara ve ülkemizden bu ülkelere gidecek olan yatırımcılara yol gösterecektir. Bilindiği üzere, Trakya Bölgesi, ülkemizin Balkanlara ve dolayısıyla AB'ye açılan kapısıdır. Bu stratejik konum Ajansa önemli misyonlar yüklemektedir. Bunlar içerisinde en önemlisi de komşu Balkan ülkeleri ile hem ticari hem sosyal hem de ekonomik ikili ilişkilerin geliştirilmesidir. Bu kapsamda, şimdiye kadar ajans tarafından 5 kez Uluslararası Balkan İş Forumu düzenlenmiş, defalarca ikili görüşme organizasyonları gerçekleştirilmiş ve ilişkilerin gelişmesi için çalışmalar hayata geçirilmiştir. Ancak bu çalışmaların daha planlı hale getirilmesi ve bir strateji çerçevesinde yürütülmesi önem taşımaktadır. Bu sebeple Balkanlar Masası fikri ön plana çıkmıştır.

Balkanlar Masası çalışmaları neticesinde, 11 ülke ile ülkemizin (ve bölgenin) ikili ticari ilişkilerinin artırılması, aradaki bürokratik ve teknik engellerin azaltılması, iş yapma süreçlerinin hızlandırılması amaçlanmaktadır. Balkanlar Masası projesi özel sektörün gelişimine oldukça faydalı bir çalışma olarak uzun yıllar hizmet vermeyi öngörmektedir.

Kurgulanan program kapsamında iç ticaretin geliştirilmesi ve özel sektörün yararlanacağı ticaret fırsatlarının yaratılmasına da özel önem verilmektedir. Bilindiği üzere global trendler bize elektronik bazlı ticari faaliyetlerin her geçen gün toplam ticaret hacmi içindeki payının artacağını göstermektedir. Diğer bir deyişle ticaretin geleceği e-ticarettedir. Son dönemde gündeme gelen ve ABD-Çin-AB üçgeninde ortaya çıkan ticaret savaşlarında bunu görmek mümkündür. Artık sadece küresel firmaların değil, KOBİ'lerin hatta bireysel üreticilerin bile

e-ticaret mecralarında satış yapması gündemdeyken, Trakya Bölgesi'nin bu değişime ayak uydurmaması özel sektörün aleyhine bir durum olarak değerlendirilmektedir. Bu yüzden bölgede bulunan 26 oda ve borsa iş birliği ile Trakya e-ticaret güdümlü projesi hayata geçirilmekte, proje ile orta ve uzun vadede Trakyalı üreticilerin e-ihracat platformlarına entegre olmalarının sağlanması ve bu mecralar vesilesiyle ticaret hacimlerinin geliştirilmesi hedeflenmektedir.

Söz konusu sonuç odaklı program, imalat sanayinin en büyük sıkıntısı olarak öne çıkan nitelikli insan kaynağına erişimdeki sorunları azaltmaya yönelik faaliyetler içermektedir. Trakya Kalkınma Ajansı kurulduğu günden bu yana bölgedeki insan kaynağını geliştirmek ve hedef sektörlerde iş gücü kalitesini artırmak amacıyla birçok faaliyet yürütmüştür. Verilen teknik destekler, sağlanan eğitimler ve yürütülen AB projeleri buna örnektir. Örneğin 2015 yılında başlanan operasyonel program ile 3,5 milyon Euro AB kaynağı kullanılmış, bölgede bulunan üç üniversitede kariyer merkezleri kurulmuştur. Kariyer merkezleri, bölgedeki sanayi kuruluşlarının ihtiyaçlarına ve taleplerine uygun insan kaynakları stratejileri oluşturarak, öğrencilerin geleceğe hazırlanmasını kolaylaştıran programlar hayata geçirmiştir. Yine, 2017 yılında başka bir AB projesi ile kayıt dışı istihdamın önüne geçmek amacıyla faaliyetler ajans eliyle tüm bölge yaygınlaştırılmıştır. Ajans, bölgesel iş gücü kapasitesinin artırılmasında kilit rol üstlenen kurumlardan birisidir.

2.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Program uygulaması ile sonuç olarak program özel amaçlarının gerçekleştirilmesi planlanmaktadır.

Söz konusu SOP kapsamında ulaşılmaları hedeflenen sonuç göstergeleri aşağıda yer almaktadır:

Tablo 8: İmalat Sanayinde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi SOP Sonuç Hedefleri

	Gösterge Adı	Gösterge Türü	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			Doğrulama Kaynağı
				Değer	Değer	Katkı	Dönem	
1	DTİM ve DTO faaliyetlerine katılmış olan firmaların ihracat artışı	Özel Amaç 1,2	USD	0	40.000.000	40.000.000	2023/4	Program Raporları/ Muhasebe Kayıtları
2	Firma/departman verimliliğindeki değişim	Özel Amaç 3	Yüzde	N/A	20	20	2023/4	Firma Verileri, Uzman Raporları

3	Kullanıma Kazandırılan Üretim, İş Geliştirme, Ticaret, AR-GE – İnovasyon, Girişimcilik Altyapısı Sayısı	Özel Amaç 1,3	Adet	N/A	5	5	2023/4	Güdümlü Proje KAYS Performans Göstergesi Raporu
4	E-Ticaret ve Dış Ticaret Yapabilme Kabiliyetleri Kazanmış Firma Sayısı	Özel Amaç 2,3	Adet	N/A	1000	1000	2023/4	Güdümlü Proje KAYS Performans Göstergesi Raporu

Tablo 9: İmalat Sanayinde Kurumsal Kapasitenin Geliştirilmesi SOP Çıktı Hedefleri

	Gösterge Adı	Ölçüm Birimi	Mevcut Durum	Hedef			2022 yılı Katkısı	Doğrulama Kaynağı
			Değer	Değer	Katkı	Dönem		
1	DTİM tarafından yazılı olarak verilen ticari istihbarat hizmeti sayısı (Rapor, pazar araştırması, analiz vb.)	Adet	235	600	365	2023/4	100	DTİM İnternet Sitesi Veri Kayıt Sistemi, TSO Raporları
2	DTİM internet portalına üye olan firma sayısı	Adet	374	724	350	2023/4	40	DTİM İnternet Sitesi Veri Kayıt Sistemi, TSO Raporları
3	Kurulan E-Ticaret Platformu Sayısı	Adet	0	1	1	2022/4	1	Proje Kayıtları, Güdümlü Proje KAYS Performans Göstergesi Raporu
4	E-Ticaret Mağazası Açmış Firma Sayısı	Adet	0	1000	1000	2022/4	400	Proje Kayıtları, Güdümlü Proje KAYS Performans Göstergesi Raporu, Veritabanı Kayıtları
5	Kurulan Tarıma Dayalı OSB Sayısı	Adet	0	1	1	2023/4	1	Ajans Faaliyet Raporları/Veritabanı Kayıtları / Firma Beyanları

6	Kaynak verimliliği alanında düzenlenen etkinlik (konferans, panel, hackaton) sayısı	Adet	1	4	4	2024/1	4	Ajans Faaliyet Raporu Etkinlik Fotoğrafları Basın Bülteni
7	Tarım Makinası Alanında Kurulan İş Geliştirme Merkezi Sayısı	Adet	0	1	1	2023/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
8	Enerji ve Süreç Verimliliği Check Up'ı Yapılan Firma Sayısı	Adet	0	130	130	2023/4	1	Ajans Faaliyet Raporu
9	Enerji ve Süreç Verimliliği Danışmanlığı Yapılan Firma Sayısı	Adet	0	70	70	2023/4	1	Dernek Kayıtları
10	Oluşturulan Enerji Verimliliği Analizi Sayısı	Adet	0	7	7	2022/4	0	Güdümlü Proje KAYS Performans Göstergesi Raporu
11	Lansmanı Yapılan İnternet Portalı Sayısı	Adet	0	1	1	2022/4	1	Ajans Faaliyet Raporu, İnternet Sitesi Kayıtları
12	Yatırım Kararlarında Etkili Kişi ve Kuruluşlar Listesi ve Veritabanı Sayısı	Adet	0	1	1	2022/4	1	Ajans Faaliyet Raporu, Veritabanı ve Kişi / Kuruluş Listesi
13	Gerçekleştirilen Teknik Ziyaret	Adet	0	3	3	2022/4	3	Ajans Faaliyet Raporu, KAYS Raporları

2.3.4. Proje ve Faaliyetler

- a) *Araştırma, Analiz ve Programlama*
 - (1) Ekonomik Kompleksite Analizi
- b) *İş birliği ve Koordinasyon*
 - (1) Dış Ticaret İstihbarat Merkezinin (DTİM) Yönetilmesi
 - (2) Teknofest Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali'ne Katılım
 - (3) SELEB (Süleymanpaşa Ekolojik Lojistik ve Endüstri Bölgesi) kuruluma yönelik Araştırma ve Koordinasyon Çalışmaları
- c) *Kapasite Geliştirme*
 - (1) Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri
 - (2) Teknik Ziyaretler
 - (3) İstasyon Kırklareli
- d) *Tanıtım ve Yatırım Destek*
 - (1) Balkanlar Masası Faaliyetleri
 - (2) Şirketlerin Yatırım Kararlarında Etkili Kişi ve Kuruluşların Tespit Edilmesi ve Veritabanı Oluşturulması
 - (3) Bölgesel Kalkınma Fonu Firma Envanteri Oluşturulması Çalışması
- e) *Ajans Destekleri*
 - (1) Üreten Şehirler Programı
 - (2) Trakya E-Ticaret Merkezi GÜdümlü Projesi (Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları)
 - (3) Sanayide Dijital Dönüşüm Eğitim ve Danışmanlık Merkezi
 - (4) İmalat Sanayi Sektörü Finansman Desteği Programı
- f) *Diğer Proje ve Faaliyetler*
 - (1) Kaynak Verimliliği Çalışmaları
 - (2) Genç İstihdamı Teması
 - (3) Süt ve Süt Ürünleri Sektörünün Geliştirilmesi
 - (4) Hayrabolu Tarım Makineleri Üretim ve Proje Geliştirme Çalışmaları

(5) Beyond Recovery of SMEs through Digitalization
(Digital Way) Projesi

2.3.5. Program Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 10: İmalat Sanayinde Kurumsallaşmanın Geliştirilmesi Ve Verimlilik SOP Zaman Planlaması

Proje ve Faaliyetler	2022											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<i>Araştırma, Analiz ve Programlama</i>												
Ekonomik Kompleksite Analizi												
<i>İşbirliği ve Koordinasyon</i>												
Dış Ticaret İstihbarat Merkezinin (DTİM) Yönetilmesi												
Teknofest Havacılık, Uzay ve Teknoloji Festivali'ne Katılım												
SELEB (Süleymanpaşa Ekolojik Lojistik ve Endüstri Bölgesi) kurulumuna yönelik Araştırma ve Koordinasyon Çalışmaları												
<i>Kapasite Geliştirme</i>												
Yönetim Danışmanlığı Faaliyetleri												
Teknik Ziyaretler												
İstasyon Kırklareli												
<i>Tanıtım ve Yatırım Destek</i>												
Balkanlar Masası Faaliyetleri												
Şirketlerin Yatırım Kararlarında Etkili Kişi ve Kuruluşların Tespit Edilmesi ve Veritabanı Haline Getirilmesi												
Bölgesel Kalkınma Fonu Firma Envanteri Oluşturulması Çalışması												
<i>Ajans Destekleri</i>												
Üreten Şehirler Programı												

3. KURUMSAL GELİŞİM

Kurumsal Gelişim başlığı altında ajansın yıllık düzenli faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi ve ajans tarafından yürütülen diğer faaliyetlerin devamlılığının sağlanmasına destek olacak konular bulunmaktadır.

Bu kapsamda, ajansın kurumsal sürdürülebilirliği için yapılacak yıllık düzenli faaliyetlerin devamlılığını ve ajans tarafından yürütülen tüm Sonuç Odaklı Programlar kapsamında öngörülen faaliyetlerin nitelikli bir şekilde uygulanmasını sağlamak esas olmakla birlikte ajansın yürüttüğü tüm faaliyetleri daha da etkili bir şekilde yapabilmesini ve iş geliştirmesini sağlamaya yönelik olarak kurumsal kapasitesini artırmak da bir diğer hedeftir.

3.1. Faaliyetler

3.1.1. Araştırma, Analiz ve Programlama

- a) *Trakya Ekonomik Göstergeler Bülteninin Hazırlanması ve Coğrafi Bilgi Sistemi (CBS) Güncellemesi*
- b) *Etki Değerlendirme Çalışmaları*

3.1.2. İşbirliği ve Koordinasyon

- a) *Koordinasyon faaliyetleri*

3.1.3. Kapasite Geliştirme

- a) *Ajansın Mevcut Kurumsal Sürdürülebilirliğinin Sağlanması, Kapasitesinin Geliştirilmesi ve Performansının takibi*
- b) *Ajans Eğitimleri*

3.1.4. Tanıtım Faaliyetleri

- a) *Basınla İlişkiler ve Medya Takibi*
- b) *Ajans Faaliyetlerinin Tanıtımı*
- c) *Bölge Ticaret ve Sanayi Odası Ziyaretleri*
- d) *Yatırım Ortamının Tanıtımına Yönelik Teknik Ziyaretler*
- e) *Genç İstihdamı Teması İletişim Tanıtım Görünürlük Faaliyetleri*

3.1.5. AB ve Diğer Dış Kaynaklı Programlar Kapsamındaki Projeler

3.1.6. Diğer Proje ve Faaliyetler

- a) *Ajansın Diğer Donanım ve İhtiyaç giderleri*
- b) *Eurodesk Temas Noktası Çalışmaları*

4. YEREL KALKINMA FIRSATLARI

4.1. Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı

4.1.1. Amaç

Bu programın amacı, bölgenin girişimcilik ekosisteminin desteklenmesi suretiyle Trakya Bölgesi'nde özellikle gençler ve dezavantajlı kadınlar arasında iş kurma ve girişimcilik kültürünün geliştirilmesidir.

4.1.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Trakya Bölgesinin il merkezlerinde ve özellikle Çorlu, Çerkezköy, Lüleburgaz gibi sanayinin gelişmiş olduğu ilçelerde göç ile gelen önemli bir dezavantajlı nüfus bulunmaktadır. Bölgede gerek göç ile gelen nüfus, gerekse bölgede yerleşik olan gençler arasında işsizlik, iş fikirlerini geliştirip ortaya koyamamak, yeni trendleri ve iş fırsatlarını takip edememek gibi öncelikli çözülmesi gereken sorunlar arasında yer almaktadır. Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı ile hedeflenen, Trakya Bölgesi genelinde el becerisi ve üretim kabiliyeti olan dezavantajlı kadınların, ürettiği ürünler üzerinden mikro ölçekli iş kurma süreçlerine yönlendirilmesi ve bunun yanında yeni trendler ve iş fırsatlarının aktarılması suretiyle gençlerin girişimciliğe ve iş kurmaya özendirilmesidir.

4.1.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Tablo 11: Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı Sonuç Hedefleri

	Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Yeni Kurulan Mikro Ölçekli İşletme Sayısı	Adet	15	Şirket Kuruluş Kayıtları

Tablo 12: Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı Çıktı Hedefleri

	Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
1	Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma ve Girişimcilik Eğitimi	Kişi	50 (25 Genç ve 25 Dezavantajlı Kadın)	Faaliyet raporları
2	Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin İş Modeli Kanvası Atölye Çalışması	Kişi	50 (25 Genç ve 25 Dezavantajlı Kadın)	Faaliyet raporları
3	Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Tasarım Odaklı Düşünme Eğitimi	Kişi		

4	Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Dijital Pazarlama Eğitimi	Kişi	50 (25 Genç ve 25 Dezavantajlı Kadın)	Faaliyet raporları
5	Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Satış Kanalları Oluşturulması ve E-Ticaret Eğitimi	Kişi	(25 Genç ve 25 Dezavantajlı Kadın)	Katılımcı listeleri

4.1.4. Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

a) Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma ve Girişimcilik Eğitimi

Tablo 13: Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma Programı Faaliyetleri Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Gençler ve Dezavantajlı Kadınlar İçin Mikro Ölçekli İş Kurma ve Girişimcilik Eğitimi												

4.1.5. Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Ajans tüm çalışmalarını ilgili paydaşlarla beraber koordine edecektir.

4.1.6. İzleme ve Değerlendirme

Ajans personeli, tüm teknik ziyaret ve saha çalışmalarına katılım göstererek gelişmeleri takip edecek ve çalışmalara ilişkin değerlendirmelere faaliyet raporlarında yer verecektir.

4.2. Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları

4.2.1. Amaç

Bölgenin potansiyelini açığa çıkararak ekonomik kalkınmaya ivme kazandıracak ve üretimi destekleyecek projelerin ortaya konulması.

4.2.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Kalkınma Ajansları 2022 Yılı Çalışma Programı Hazırlama Usul ve Esaslarında 2020 yılında başlatılan yönetim danışmanlığı, fizibilite havuzu oluşturma ve ön fizibilite çalışmalarının 2022 yılında da öncelikli faaliyetler olarak kurgulanacağı ifade edilmiştir. Bu kapsamda, 2020 ve 2021 yıllarında elektrikli ev aletleri, otelcilik sektörü, organik büyükbaş hayvan yetiştiriciliği, özel hastane, tekstil makineleri, peynir fabrikası (mandıra), agro turizm temalı konaklama tesisi, buzdolabı kompresörü, dap gübresi, kurbağa bacağı, manda sütü ürünleri, salamura yapıncak yaprağı, whey protein konsantresi izolatu imalatı konularında 13 adet ön fizibilite ajans uzmanları tarafından hazırlanarak kullanılmak üzere Bakanlığa sunulmuştur.

4.2.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç 1: Bölgenin üretimini ve ekonomik kalkınmasını destekleyecek projelerin uygulama sürecini hızlandıracak ön fizibilite çalışmaları yapıldı.

Tablo 14: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Sonuç Göstergeleri

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Uygulanmaya hazır ön fizibiliteye sahip proje sayısı	Adet	18	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 15: Fizibilite Havuzu Oluşturma ve Ön Fizibilite Çalışmaları Çıktı Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Yapılan Ön fizibilite Sayısı	Adet	18	Ajans Faaliyet Raporu

4.2.4. Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 16: Proje Havuzu Oluşturulması Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Proje Konularının Belirlenmesi												
Proje Ön fizibilite Çalışmalarının Yapılması												
Yatırım Zirvesi												

- Proje Konularının Belirlenmesi*
- Proje Ön fizibilite Çalışmalarının Yapılması*
- Yatırım Zirvesi*

4.2.5. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Faaliyetler projelerle ilgili kamu kurum ve kuruluşları, işletme ve iş dünyasını temsil eden kurumların iş birliği ve katılımıyla organize edilecektir.

4.2.6. İzleme ve Değerlendirme

Aylık toplantılar yoluyla faaliyetlerin ilerlemesi ve yararlanıcı/yüklenici tarafından yapılan çalışmalar ajans personeli ve Genel Sekreter tarafından takip edilecektir. İşbirliği yapılan kurumlar ile ortak toplantılar düzenlenecek olup gelişmelerin değerlendirilmesi faaliyet raporlarında yapılacaktır.

4.3. Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması

4.3.1. Amaç

2023 yılında projeksiyon dönemi bitecek olan Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması

4.3.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

24/08/2009 tarihinde onaylanan "Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Revizyon Çevre Düzeni Planı"nın askı sürecinde yapılan itiraz başvurularının incelenmesi sonucunda; "Plan Açıklama Raporu ve Plan Notlarında" uygun görülerek yapılan değişiklikler, 4856 sayılı Kanun'un 2 (h) ve 10 (c) maddeleri ile 2872/5491 sayılı Kanun'un 9 (b) maddesi ve 11.11.2008 tarih ve 27051 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Çevre Düzeni Planlarına Dair Yönetmelik" in 9. maddesi uyarınca 01/07/2010 tarihinde onanmıştır.

Bahsi geçen plan 2023 yılını hedef olarak belirlemiştir. Bu nedenle planın temel girdisi olan bütün hesaplamalara yönelik projeksiyonlar ve öngörüler 2023 yılına göre planlanmış olduğundan ve ayrıca plan raporu ve hükümlerinde birçok kurumun değişiklik talebinde bulunması sebebiyle Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 ölçekli Çevre Düzeni Planının hazırlanması gerekmektedir.

4.3.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç 1: Bölgenin kalkınmasına hizmet eden güncel Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100.000 Ölçekli Çevre Düzeni Planı hazırlanmıştır.

Tablo 17: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması Faaliyeti Çıktı Göstergeleri

Çıktı Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Hazırlanan Çevre Düzeni Planı Sayısı	Adet	1	Ajans Faaliyet Raporu

4.3.4. Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 18: Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması Faaliyeti Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması												

a) **Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması**

4.3.5. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Trakya Alt Bölgesi Ergene Havzası 1/100000 Ölçekli Çevre Düzeni Planının Hazırlanması çalışması YDO'lar ve PPKB tarafından gerçekleştirilecektir.

Faaliyetler Mekansal Planlama Genel Müdürlüğü ve bölgedeki Valilikler, Belediyeler, Kaymakamlıklar, diğer kamu kurum ve kuruluşları ile işletme ve iş dünyasını temsil eden kurumların iş birliği ve katılımıyla yapılacaktır.

4.3.6. İzleme ve Değerlendirme

Aylık toplantılar yoluyla faaliyetlerin ilerlemesi ve yüklenici tarafından yapılan çalışmalar ajans personeli ve Genel Sekreter tarafından takip edilecektir. İşbirliği yapılan kurumlar ile ortak toplantılar düzenlenecek olup gelişmelerin değerlendirilmesi faaliyet raporlarında yapılacaktır.

4.4. Bölge Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmaları

4.4.1. Amaç

25.01.2006 tarih ve 5449 sayılı "Kalkınma Ajanslarının Kuruluşu, Koordinasyonu ve Görevleri Hakkında Kanun"a dayanarak 14 Temmuz 2009 tarih ve 2009/15236 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile kurulan Trakya Kalkınma Ajansının temel amacı Cumhurbaşkanlığı 4 numaralı Kararnamesinde "Kamu kesimi, özel kesim, sivil toplum kuruluşları arasındaki işbirliğini geliştirmek, kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlamak ve yerel potansiyeli harekete geçirmek suretiyle Cumhurbaşkanınca belirlenen politikalarla uyumlu olarak bölgesel gelişmeyi hızlandırmak, gelişmenin sürdürülebilirliğini sağlamak, bölgeler arası ve bölge içi gelişmişlik farklarına azaltmak" olarak belirlenmiştir.

Belirlenen bu amaç doğrultusunda hazırlanacak yeni Bölge Planı, Ajans koordinasyonluğunda katılımcı, yenilikçi ve stratejik bir yaklaşım ile oluşturulacaktır. TR21 bölgesi için belirlenen vizyon, gelişme eksenleri, analiz çalışmaları, öncelik ve politikaların üzerinde durulacağı bölge planı ile bölgesel kalkınmaya hizmet eden tüm çalışmaları yönlendirip bölgesel gelişmeyi sağlamak hedeflenmektedir. Bununla birlikte Bölge Planı kapsamında yapılacak çalışmalar ile 2023 yılı sonrası için hazırlanacak olan yeni Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi'ne (BGUS) de katkı sağlanacaktır.

4.4.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Bölge planı, sürdürülebilir bölgesel kalkınmayı, bölgeler arası gelişmişlik farklarını azaltmayı ve kaynakların yerinde ve etkin kullanımını hedefleyen; bölgedeki kamu kesimi, özel sektör, sivil toplum ve üniversiteler arasında koordinasyonu sağlayarak bölgesel program ve projelerin temelini oluşturacak bir strateji, koordinasyon ve yön verme belgesidir.

Türkiye'de bölge planlarına ilişkin yetkilendirme, 3194 sayılı İmar Kanunu'nun Planların Hazırlanması ve Yürürlüğe Konulması'na ilişkin 8. Maddesi'nde "Bölge planları; sosyo-ekonomik gelişme eğilimlerini, yerleşmelerin gelişme potansiyelini, sektörel hedefleri,

faaliyetlerin ve alt yapıların dağılımını belirlemek üzere hazırlanacak bölge planlarını, gerekli gördüğü hallerde Devlet Planlama Teşkilatı yapar veya yaptırır." ifadesinde yer almaktadır.

14 Nisan 2020 tarih ve 31099 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan 59 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi 15.maddesi ile “*Bölgesel gelişme ulusal stratejisi, bölge planları ve stratejilerinin hazırlık çalışmalarını yapmak veya yaptırmak, bu belgelerin sektörel ve tematik politikalarla uyum ve tamamlayıcılığını sağlayacak tedbirler geliştirmek*” yetkisi Kalkınma Ajansları Genel Müdürlüğü’ne verilmiştir. Cumhurbaşkanlığı 4 numaralı Kararnamesinde de kalkınma ajanslarının tüm faaliyetlerini bölge plan ve programlarına uygun olarak yürütmeleri gerektiği ifade edilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu’nun 41. maddesi ve 5302 sayılı İl Özel İdaresi kanununun 31. maddesinde belediyeler ve il özel idareleri stratejik planlarını varsa Bölge Planlarına uygun olarak hazırlanmasına yönelik hükümler bulunmaktadır. İmar Kanununun 5. ve 8. maddeleri gereğince Çevre Düzeni, Nazım ve Uygulama İmar Planlarının bölge plan kararlarına uygun olarak hazırlanması gerekmektedir. Üst ve alt ölçekli planlar arasında uyumu ve bütünlüğü sağlayıcı nitelikte olması öngörülen bölge planları, planlama hiyerarşisinde Ulusal Kalkınma Planları ile Çevre Düzeni Planları arasında yer almaktadır.

Bölge planı hazırlık sürecinde, bölgenin mevcut durumdaki sosyo-ekonomik yapısına bağlı olarak, bölge paydaşları ile toplantılar, odak grup toplantıları ve çalıştaylar yapılacak, yüz yüze görüşmeler ve anketler gerçekleştirilecektir. Edirne, Kırklareli ve Tekirdağ illerinin sahip olduğu potansiyellerden hareketle bölgenin odak noktaları ve temalar belirlenecek, bunlardan hareketle hazırlanan gelişme eksenleri, öncelik ve politikaları kapsayacak bölge vizyonu oluşturulacaktır. Bu vizyon altında belirlenmiş gelişme eksenleri doğrultusunda mevcut kaynakların yerinde ve etkin kullanımını sağlayacak ve yerel potansiyeli harekete geçirecek bölgesel öncelikler planın ana hedeflerini oluşturacaktır. Önceliklerin belirlenmesi sonrasında öncelikleri somutlaştıran ve uygulamaya yönelik politika ve projeler ortaya çıkarılacaktır. Buna ek olarak planda, bölgesel gelişme hedeflerinin mekânsal gelişmeye yansımaları olarak nitelendirilebilecek mekânsal gelişme öngörülerine yer verilecektir.

4.4.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç 1: Bölgenin kalkınmasına hizmet eden güncel Trakya Bölgesi Bölge Planı hazırlanmıştır.

Tablo 19: Bölge Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmaları Çıktı Göstergeleri

Gösterge Adı	Birim	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Mevcut Durum Analizi	Adet	1	Faaliyet Raporu
Bölge Planı	Adet	1	Faaliyet Raporu
Düzenlenen Özel İhtisas Komisyonu Sayısı	Adet	18	Faaliyet Raporu
Düzenlenen Bölge Planı Çalıştayı Sayısı	Adet	1	Faaliyet Raporu

4.4.4. Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Tablo 20: Bölge Planı ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmaları Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Bölge Planının Hazırlanması ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmalarına Destek Verilmesi												

a) Bölge Planının Hazırlanması ve Bölgesel Gelişme Ulusal Stratejisi (BGUS) Çalışmalarına Destek Verilmesi

4.4.5. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Marmara Bölgesi'nde bulunan diğer kalkınma ajansları (MARKA, İSTKA, BEBKA, GMKA) ile ortak çalışmalar yapılacak, tüm bölgeyi ilgilendiren konularda geliştirilecek plan, proje ve faaliyetlerde ortak hareket edilecektir. Bunun yanında Bölgede ilgili tüm kurum ve kuruluşlarla koordineli çalışma yürütülecektir.

4.4.6. İzleme ve Değerlendirme

Bölge Planı hazırlık sürecinin ilerlemesi haftalık ve aylık toplantılar yoluyla ajans personeli ve Genel Sekreter tarafından takip edilecektir. İşbirliği yapılan kurumlar ile ortak toplantılar düzenlenecek olup gelişmelerin değerlendirilmesi faaliyet raporlarında yapılacaktır.

Hazırlanan Bölge Planının öncelik ve politikaların gerçekleşme durumu performans göstergeleri aracılığıyla izlenecektir. Bu sebeple performans göstergeleri hedeflerin izlenmesine imkan verecek şekilde zamansal olarak ölçülebilir nitelikte tasarlanacaktır. Takip edilen performans göstergeleri üzerinden değerlendirme yapılması planlanmaktadır. Bu amaçla izleme sürecinde temin edilen verilerin yorumlanması ve analiz edilmesi amaçlanmaktadır. Bölge planının izlenmesinden bölgesel düzeyde Ajans ve ulusal düzeyde Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı sorumlu olacaktır. Bölge planı kararları kapsamında yapılacak proje ve faaliyetler iki yılda bir hazırlanacak olan izleme ve değerlendirme raporları ile takip edilecek ve Bakanlığa sunulacaktır.

4.5. Ajans Destekleri

4.5.1. Teknik Destek

a) Amaç

TR21 Bölgesinde yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına destek sağlamak

b) **Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi**

Teknik Destek Programı, Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzuna göre ajansların sağladığı destek mekanizmalarından birisidir. Bu kapsamda, teknik destekler bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalara destek sağlama amacıyla oluşturulmuştur. Program kapsamında eğitim ve danışmanlık hizmetlerinin desteklenmesi uygun faaliyetler olarak belirlenmiştir. Bu hizmetler ile bölge insan kaynakları kapasitesinin geliştirilmesine katkı sağlanmaktadır.

Teknik Destek Programı, Ajans uzmanları tarafından Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ile Destek Yönetim Kılavuzu'na uygun olarak yürütülecektir.

c) **Sonuç ve Çıktı Hedefleri**

Sonuç:

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Kurumsal kapasitesi ve hizmet kalitesi eğitim kanalıyla artırılan kurum sayısı	Adet	45	Ajans Faaliyet Raporu-Teknik Destek Başarılı Proje İlanı
Kurumsal kapasitesi danışmanlık kanalıyla artırılan kurum sayısı	Adet	16	Ajans Faaliyet Raporu-Teknik Destek Başarılı Proje İlanı

d) **Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması**

Faaliyet süresi 14 aydır. İçeriği ve zaman planlaması aşağıdaki gibidir.

Tablo 21: Teknik Destek Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	2022 Faaliyet Ayları												2023	
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	1	2
Hazırlık Faaliyetleri														
Program İlanı														
Bilgilendirme Toplantıları														
I. Dönem Değerlendirme														
I. Dönem Sözleşme Süreci														
II. Dönem Değerlendirme														
II. Dönem Sözleşme Süreci														
III. Dönem Değerlendirme														

gerçekleştirerek gerekli bilgi ve kapasiteye ulaşan kurum sayısı			Desteği Başarılı Proje Listesi

Çıktılar:

Etki Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Destek Sağlanan Proje Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu-Fizibilite Desteği Başarılı Proje Listesi
Hazırlanan Fizibilite Raporu Sayısı	Adet	3	Ajans Faaliyet Raporu- Hazırlanan Fizibilite Rpoarları

d) Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet süresi 12 aydır. İçeriği ve zaman planlaması aşağıdaki gibidir.

Tablo 22: Fizibilite Desteği Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	2022 Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hazırlık Faaliyetleri												
Program İlanı												
Bilgilendirme Toplantıları												
Değerlendirme												
Sözleşme İmzalama												

e) Yönetim ve Koordinasyon Düzenlemeleri

Program Yönetim ve Proje Geliştirme Birimi, fizibilite destek programının yönetiminden sorumludur. PYB, program rehberinin hazırlanması, başvuruların alınması, bilgilendirme toplantılarının düzenlenmesi, destek almaya hak kazanan projelerin belirlenmesi ve sözleşmelerin imzalanmasından sorumludur.

f) İzleme ve Değerlendirme

Teknik destek programı kapsamında desteklenen projelerin izleme ve değerlendirilmesi amacıyla gerekli bilgilerin toplanması, analizi, bildirimi ve kullanılması hususunda çalışmalar “İzleme ve Değerlendirme Birimi” tarafından gerçekleştirilecektir.

4.5.3. Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

a) Amaç

Programın hedefi, uygulandığı illerde, yerel dinamikleri harekete geçirerek yoksulluk, göç ve kentleşmeden kaynaklanan sosyal sorunları gidermek, değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçlara karşılık vermek, toplumun dezavantajlı kesimlerinin ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılmalarını sağlamak, istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal içermeyi, sosyal girişimciliği ve yenilikçiliği desteklemek ve sosyal sorumluluk uygulamalarını yaygınlaştırmaktır.

b) Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, ilk olarak SODES başlığı ile GAP Eylem Planının Sosyal Gelişmenin Sağlanması bileşeni altında 2008 yılında 9 GAP ilinde uygulamaya konulmuştur.

Program 2019 yılından itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının uhdesinde kalkınma ajansları aracılığı ile tüm Türkiye’de uygulanmaya başlanmıştır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı (SOGEP), uygulandığı bölgelerde tamamen sosyal bir sorunun çözümüne odaklanan projelerin üretilmesini temel almaktadır. Bu çerçevede programın öncelikleri arasında istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal yenilikçilik ve girişimciliğin artırılması, dezavantajlı kesimlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi boyutu ile sosyal içermeye ve sosyal sorumluluk yer almaktadır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, ajans uzmanları tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Usul ve Esasları” hükümleri uyarınca uygulanmaktadır.

c) Sonuç ve Çıktı Hedefleri

Sonuç: TR21 Trakya Bölgesinin sosyal temelli sorunlarının çözümüne katkı sağlandı.

Dezavantajlı grupların ekonomik ve sosyal hayata daha aktif katılımları mümkün kılındı.

Tablo 23: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Sonuç Göstergeleri

Sonuç Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Sosyal Gelişme İçin Destek Sağlanan Proje Sayısı	Adet	9	Ajans Faaliyet Raporu

Tablo 24: Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Çıktı Göstergeleri

Etki Göstergeleri	Ölçüm Birimi	Hedef	Doğrulama Kaynağı
Program Destek Sağlanan Tutar	TL	12.000.000	Ajans Faaliyet Raporu

d) Faaliyet İçeriği, Süresi ve Zaman Planlaması

Faaliyet süresi 10 aydır. İçeriği ve zaman planlaması aşağıdaki gibidir.

Tablo 25: SOGEP Zaman Planlaması

Faaliyet Aşamaları	2022 Faaliyet Ayları											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Hazırlık Faaliyetleri												
Programa Başvuru Süreci												
Değerlendirme Süreci												
Sözleşme Süreci												

e) Diğer Ajans/ Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Bakanlık öncülüğünde ortaya konulan Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamındaki projelerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanabilmesi için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir.

f) İzleme ve Değerlendirme

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı kapsamında desteklenen projelerin izleme ve değerlendirilmesi amacıyla gerekli bilgilerin toplanması, analizi, bildirimi ve kullanılması hususunda çalışmalar “İzleme ve Değerlendirme Birimi” tarafından gerçekleştirilmektedir.

4.6. Ajans Geçmiş Yıl Mali ve Teknik Destek Uygulamaları

4.6.1. Amaç

Mali ve teknik destek programlarının amacı, TR21 Bölgesi 2014-2023 Bölge Planı’ndaki stratejileri ve hedefleri hayata geçirmek için özel sektör, kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler, kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşları, sivil toplum kuruluşları, birlik ve kooperatifler, organize sanayi bölgeleri vb. kurum ve kuruluşların mali ve teknik kapasitelerini artırmaktır.

4.6.2. Arka Plan ve Müdahale Gerekçesi

a) 2021 Teknik Destek Programı:

Teknik Destek Programının amacı, bölgedeki yerel aktörlerin bölgesel kalkınma açısından önem arz eden, ancak kurumsal kapasite eksikliği nedeniyle hazırlık ve uygulama aşamalarında sıkıntı ile karşılaşılan çalışmalarına eğitim verme, program ve proje hazırlanmasına katkı sağlama, geçici uzman personel görevlendirme, danışmanlık sağlama, lobi faaliyetleri ve uluslararası ilişkiler kurma gibi konularda destek sağlamaktır.

Bu doğrultuda Trakya Kalkınma Ajansı, Kalkınma Ajansları Proje ve Faaliyet Destekleme Yönetmeliği ve Kalkınma Ajansları Destek Yönetim Kılavuzu hükümlerini göz önünde bulundurarak 2021 Yılı Teknik Destek Programı-01 ve İşletmelere yönelik 2021 Yılı Teknik Destek Programı-02'yi ilan etmiştir. Programın başvuru süreci tamamlanmış olup, değerlendirme ve sözleşme süreçleri devam etmektedir.

b) Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı; ilk olarak SODES başlığı ile GAP Eylem Planının Sosyal Gelişmenin Sağlanması bileşeni altında, 2008 yılında 9 GAP ilinde uygulamaya konulmuştur. Program, istihdam, sosyal içerme, kültür, sanat, spor alanlarında; göç, yoksulluk ve işsizlik gibi sorunlar ile değişen sosyal yapının ortaya çıkardığı ihtiyaçları karşılamayı amaçlayan, yerel düzeyde hazırlanan ve uygulanan projelerden oluşan, il düzeyinde valiliklerin koordinasyonunda yürütülen, uygulama sürecinde yerel aktörlerin geniş bir biçimde yetkilendirildiği sosyal sorunlara kısa sürede karşılık vermeyi hedefleyen insan odaklı bir nitelik ile uygulanmaya başlanmıştır.

Program 2019 yılından itibaren Sanayi ve Teknoloji Bakanlığının uhdesinde Kalkınma Ajansları aracılığı ile tüm Türkiye’de uygulanmaya başlanmıştır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, uygulandığı bölgelerde tamamen sosyal bir sorunun çözümüne odaklanan projelerin üretilmesini temel almaktadır. Bu çerçevede programın öncelikleri arasında istihdam edilebilirliği artırmak, sosyal yenilikçilik ve girişimciliğin artırılması, dezavantajlı kesimlerin yaşam standartlarının yükseltilmesi boyutu ile sosyal içerme ve sosyal sorumluluk olguları yer almaktadır.

Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı, Ajans uzmanları tarafından Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı tarafından hazırlanan “Sosyal Gelişmeyi Destekleme Programı Usul ve Esasları” hükümleri uyarınca uygulanmaktadır.

4.6.3. Sonuç ve Çıktı Hedefleri

4.6.4. Diğer Ajans/Kurum Faaliyetleriyle Koordinasyon

Proje ve faaliyetlerin sözleşmeye uygun şekilde devam etmesi ve başarılı şekilde tamamlanması için İDB tarafından destek verilmekte ve sonuçları izlenmektedir. Bu proje ve faaliyetlerden elde edilen sonuçlar PBKB ve PYB ile paylaşılmakta ve yeni programların kurgulanmasında kullanılmaktadır.

4.6.5. İzleme ve Değerlendirme

2022 yılında gerçekleştirilecek olan izleme ve değerlendirme faaliyetleri arasında önceki senelerden devam eden faaliyetler de yer almaktadır. 2019 ve 2020 yıllarına ait hali hazırda devam eden 9 SOGEP projesine ilave olarak 2021 yılında destek sözleşmesi imzalanması beklenen 8 SOGEP projesi de takip edilecektir. Trakya Bölgesel Dijital Dönüşüm E-Ticaret Merkezi, Miras Atölyesi ve yılın ilerleyen dönemlerinde imzalanması beklenen Milli Hibrit Tohum Geliştirme Projesi güdümlü projelerinin izleme ve raporlama süreçleri takip edilecektir.

Halen yürürlükte olan Sonuç Odaklı Programlara yönelik 2021 yılında çıkılacak teknik destek, fizibilite desteği, proje teklif çağrısı ve güdümlü proje desteklerinin ön izleme süreçlerine destek verilecek ve izleme süreçleri yürütülecektir.

Geçmiş yıllarda tamamlanan programların “Program Kapanış Raporları” hazırlanarak Yönetim Kurulu’nun bilgisine sunulmak üzere Genel Sekreterlik makamı ile paylaşılacaktır. Buna ilave olarak 2021 yılı itibarı ile nihai ödeme tarihinden itibaren 3 yıl geçmiş mali destek programlarının “Program Sonrası Değerlendirme Raporları” hazırlanacaktır.

Her yıl olduğu gibi, 2022 yılında da 2021 yılı içerisinde nihai ödemesi tamamlanmış projelerin en az %10’una Ajans içinde kurulacak komisyonlar marifetiyle denetim ziyaretleri gerçekleştirilecektir.

2021 yılı Teknik Destek Programları’nın da 2022 yılına sarkan uygulamalarına yönelik izleme faaliyetleri sürdürülecek ve sunulan raporları kontrol edilerek uygun raporlar ödeme işlemi için Kurumsal Yönetim Birimi’ne aktarılacaktır.

5. SONUÇ VE DEĞERLENDİRME

Trakya Kalkınma Ajansı 2022 Çalışma Programı, bölgesel gelişmeyi hızlandırma ve yerel kalkınma kapasitesine katkı sağlanması amacıyla 2014-2023 Bölge Planında öngörülen gelişim eksenlerine uyumlu olarak hazırlanmıştır. Bu çalışma programı hazırlanırken aynı zamanda hem yerel hem ulusal düzeyde üretilen raporlar, analizler ve planlar dikkate alınmıştır. Çalışma programının içerik ve şekli yapısında ise Bakanlığımız tarafından iletilen “2022 Çalışma Programı Usul ve Esasları”nda belirtilen hususlara dikkat edilmiştir. Bu kapsamda çalışma programı dâhilinde 3 adet sonuç odaklı program ve 4 adet yerel kalkınma fırsatı çalışması öngörülmüştür.

Sonuç odaklı programlar, stratejik olarak öne çıkan ve gelişim göstermesi beklenen üç odak alana ilişkin hazırlanmıştır. Bu alanlar tohumculuk sektörü, turizm sektörü ve imalat sanayi sektörünün geliştirilmesi olarak belirlenmiştir. Sonuç odaklı programlar hazırlanırken ajansın en az 3 yıl boyunca çalışacağı faaliyetler ve ayrıca bu faaliyetler sonucunda genel amaca ulaşmaya yönelik elde edilecek sonuç ve çıktılar ile sonuç ve çıktı göstergeleri ortaya konmuştur. Ancak bu Çalışma Programı kapsamında yalnızca 2022 faaliyetlerine yer verilmiştir. Ajansın 2022 yılı içerisinde yürüteceği faaliyetler esas olarak sonuç odaklı programlar kapsamında öngörülen faaliyetlerden oluşmaktadır.

Yerel kalkınma fırsatlarında sonuç odaklı programlarda öngörülme, gelecek yıllarda sonuç odaklı program olabilecek, dolayısıyla bölge yerel potansiyelinin harekete geçirilmesi açısından önem arz eden alanlarda uygulanması planlanan faaliyetlere yer verilmiştir. Yerel kalkınma fırsatında yer verilen her bir çalışma için sonuç ve çıktı göstergeleri belirlenmiştir.

Hem sonuç odaklı programların hem de yerel kalkınma fırsatları çalışmalarını kapsamında gerçekleştirilen faaliyetlerin bölgeye katkısını azami ölçüde sağlamak ve ölçmek amacıyla izleme ve değerlendirme faaliyetleri gerçekleştirilecektir.